

KUNSTIPOOD JA ANTIKVARIAAT TULEB PÄÄSTA

24. oktoobril TV-3 eetris olnud saates Kaua võib! lõppes Viljandit häbistav saatelõik reporteri lootusega, et president Ilvese unistus Viljandist kui kultuuripealinnast saab kunagi ikkagi teoks. Saade kõneles tänaste Viljandi linnavõimude kultuurivaenulikust tegevusest, mis on viinud kauaaegsete traditsioonidega antikvariaadi ja kunstipoe sulgemiseni kesklinnas. Ka Kodune Viljandi loodab, et Viljandi siiski jääb kultuurilinnaks ning on jahmunud linnajuhtide küünilisest hoolimatusest nende kultuurisaarekeste suhtes, mis ka paljudele meie kodulinna kaugemalt tulijailegi on juba ammu muutunud just Viljandile omasteks meelispaikadeks. Hiljuti Sakalas ilmunud volikogu esimehe Tarmo Looduse paljasõnaline kahetsus, et nii juhtub, ilma ühegi sammuta, et nii ei juhtuks, on ilmekas näide tänaste linnajuhtide puhtärilisest mõtlemisest. Kummaline on vaid, et ka Isamaa ja Res Publica Liit on omaks võtnud tüüpiliselt reformierakondliku mõtlemise, mille kohaselt kasiinol ja kunstipoel mingit vahet pole.

Jah, telesaates esinenud keskerakondlasest abilinnapeal Rein Triisal on formaalselt muidugi õigus, et linn ei tohi äril ja äril vahet teha ning ühte eraettevõtet teisele eelistada. Kummaline oli vaid, et härra Triisa nägi Viljandi kunstnikel süüd, et nende kunsti abil ei suudeta edukat ja (kasiinodega) konkureerivat äri ülal pidada. Pole ju vaja erilist majandusharidust, et mõista lihtsat tõsiasja, et Viljandi suuruses linnas pole piisavat turgu ei vanaraamatu- ega ka kunstiäriks. Isegi Tallinnas on ju tegutsemas vaid üks suuremat sorti raamatuantikvariaat. Kuid 20-tuhandelise linna jaoks on ka alaliselt tegutsev repertuaariteater ilmselgelt ülejõukäiv nagu ka miljonilisele rahvale rahvusringhäälingu ja nüüdisaegse relvastusega armee ning muudkui iseseisva riigi tunnused. Ja ometigi on eesti rahvas just sellise tee valinud ja ka valitsus ei rutta Ugalat sulgema, vaid kavatses hoopiski eraldada raha teatrimaja põhjalikuks uuendamiseks.

Täpselt samalaadset poliitilist otsust oodatakse ka Viljandi linnavalitsuselt ja kui leitakse, et antikvariaat ning kunstilauplus moodustavad enesestmõistetavalt olulise osa euroopaliku väikelinna (rääkimata kultuurilinnast) kultuuriruumist, siis tuleb leida ka tee nende säilimiseks. Ehk teiste sõnadega – siis peaksid käiku minema need udused „teised toetuskeemid“, mida härra abilinnapea telesaates mainis, kuid millest keegi midagi ei tea. Kui aga linnavalitsus hoopis leiab, et taolisi asutusi pole Viljandisse vaja, siis tuleks ka see selgesti välja öelda (ja nii ajalukku minna), mitte aga ajada udu ausast ärilisest konkurentsist. Jutt pole ju lõpuks sellest, et linn peaks kunstipoele või raamatukauplusele peale maksma või neid ülal pidama hakkama. Ei, need äriettevõtted on seni ise endaga hakkama saanud ja saaksid edaspidigi. Neil pole lihtsalt ärilist jõudu konkureerida renditasu osas viina-, kulla- jms äridega. Seega peaks linna, kes endale kuuluvad äripinnad kinnisvaraettevõtjaile maha müüs, kohuseks nüüd olema leida kultuuripoliitiliselt vajalikele asutustele uued (linnale kuuluvad) pinnad kesklinnas või mõjutama muude vahenditega uusomanikke, kes arvavad, et antikvariaadi ja kunstipoe väljatõstmine nende äriedule nüüd aluse paneb.

Linna kohus peab olema hoolt kanda ka, et kesklinnas asuva kinoga midagi sarnast ei juhtuks, sest asjad võivad ka selles majas hakata just sinna poole kalduma.

Viljandi linnavolikogu fraktsioon Kodune Viljandi esitab Viljandi linnapeale arupärimise ning soovib saada vastust järgmisele küsimusele: millist skeemi härra Triisa telesaates kunstipoe ja antikvariaadi aitamiseks silmas pidas ja kuidas ning millal see rakendub?

Mart Salumäe, Viljandi Linnavolikogu Valimisliit Kodune Viljandi fraktsiooni esimees